

УДК 342.511(477)

DOI: <https://doi.org/10.31359/1993-0941-2025-49-81>

Т. В. Стешенко, к.ю.н., доцент, старший науковий співробітник Сектору порівняльного конституційного та муніципального права НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України

ORCID ID:0000-0002-2002-454X

О. С. Костюк, аспірант кафедри державного будівництва Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ORCID ID: 0009-0001-6289-7752

ПРЕДСТАВНИК ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ В КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДІ УКРАЇНИ: ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ, ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНСТИТУТУ ПРЕДСТАВНИКІВ ГЛАВИ ДЕРЖАВИ

Анотація. Стаття присвячена аналізу історичного розвитку посади Представника Президента України у Конституційному Суді України, юридичному визначенню та правовому статусу його діяльності.

В статті розглянуто інституції, які представляють президентів в конституційному судочинстві на прикладі Казахстану, Польщі та Німеччини.

Встановлено важливість посади Представника Президента України в Конституційному Суді України, як важливої ланки в системі стримувань і противаг, що забезпечує баланс між виконавчою владою та судовою гілкою влади.

***Ключові слова:** Представник Президента України в Конституційному Суді України, Конституційний Суд України, Офіс Президента України, участь в конституційному процесі.*

Постановка проблеми. Протягом років незалежності України в державі впроваджувалась конституційна модель інституційно сильного глави держави, тому роль і значення представників Президента України завжди було і є важливим з точки зору забезпечення та реалізації повноважень Президента України.

Президент України є главою держави і має за необхідність представлення своїх інтересів в органах державної влади. На законодавчому рівні закріплені Представники Президента у Конституційному Суді України, Верховній Раді України та Кабінеті Міністрів України.

Актуальним на сьогодні є дослідження статусу і ролі Представника Президента України в Конституційному Суді України, тому що ця посадова особа є важливою ланкою у системі стримувань і противаг, яка забезпечує баланс між різними гілками влади. Роль цього представника виходить далеко за межі простої участі у судових процесах. Представник Президента України в Конституційному Суді України захищає президентські ініціативи, здійснює контроль за конституційним процесом, забезпечує ефективну взаємодію між Президентом України та Конституційним Судом, гарантує баланс між гілками влади.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання організації та діяльності апарату Президента України, окремих допоміжних структур глави держави, посад представників Президента України до яких належить і посада Представника Президента України в Конституційному Суді України привертають увагу науковців – конституціоналістів, політологів та фахівців у сфері державного управління. Серед них маємо виокремити роботи І. Бодрової, Л. Голяк, О. Зозулі, Т. Коваль, І. Петріва, Н. Плахотнюк, С. Серьогіної, В. Шатіло та інших. Втім спеціалізованих

досліджень статусу та ролі Представника Президента України у Конституційному Суді України в механізмі функціонування інституту Президента України та поділу державної влади не проводилося.

Мета статті полягає в аналізі історичного розвитку посади Представника Президента України у Конституційному Суді України, юридичному визначенню та правовому статусу діяльності Представника Президента України у Конституційному Суді України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Протягом історії свого функціонування інститут представників Президента України формувався з метою територіального та функціонального представництва глави держави, мав статус органу державної влади та структурної ланки президентського апарату, його функції трансформувалися з правозастосовної діяльності у забезпечення здійснення повноважень глави держави. Трансформації статусу представників Президента України відзеркалювали зміни форми правління, конституційно-правового статусу глави держави та функціональних завдань Офісу глави держави [5].

З прийняттям Конституції України в 1996 році було впроваджено конституційну модель інституційно «сильного» Президента, який наділявся значними повноваженнями. Для забезпечення належних умов здійснення Президентом України своїх конституційних повноважень було створено посаду Постійного Представника Президента України в Конституційному Суді України.

Посада Постійного представника Президента України в Конституційному Суді України була введена у структуру Адміністрації Президента України Указом Президента України від 14 грудня 1996 року [11].

Посада Постійного Представника Президента України в Конституційному Суді України була запроваджена як посадова особа, уповноважена главою держави представляти його в Конституційному Суді України як суб'єкта права на конституційне подання з питань прийняття рішень та дачі висновків Конституційним Судом України. За статусом вона була прирівняна до посади заступника Глави Адміністрації. Особа мала

призначатися на цю посаду особисто Президентом України та безпосередньо йому підпорядковуватися. На відміну від інших посад представників Президента України, до кандидатів на посаду Постійного Представника Президента України в Конституційному Суді України були встановлені обов'язкові вимоги щодо рівня освіти (вища юридична освіта) та володіння державною мовою [5].

На Постійного Представника Президента України в Конституційному Суді України покладалися завдання, пов'язані із забезпеченням участі у здійсненні конституційного правосуддя – брати участь у підготовці проектів конституційних подань Президента України до Конституційного Суду України і представляти їх Президентові України; здійснювати як представник суб'єкта права на конституційне подання усі дії, передбачені законодавством і пов'язані з підготовкою та конституційним провадженням у справах; вносити за дорученням Президента України зміни або уточнення до конституційних подань, внесених до Конституційного Суду України, а також до тих подань, що перебувають у конституційному провадженні; координувати діяльність інших представників Президента України, призначених для участі у підготовці, конституційному провадженні у конкретно визначених справах; інформувати Президента України про хід та результати розгляду справ у Конституційному Суді України [5].

Для реалізації цих завдань Постійний Представник наділявся широким спектром прав організаційного, інформаційного та матеріально-технічного характеру, у тому числі правом брати участь у засіданнях Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади під час підготовки пропозицій про необхідність внесення Президентом конституційних подань; запитувати необхідні висновки, матеріали, відомості від центральних органів виконавчої влади, їх посадових осіб; взаємодіяти у встановленому порядку з консультативними, дорадчими та іншими допоміжними органами і службами Президента України, органами і апаратом Верховної Ради України, судами, органами прокуратури, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, а також підпри-

емствами, установами, організаціями; утворювати експертні та робочі групи, залучати науковців, спеціалістів, експертів для проведення відповідних досліджень тощо. Забезпечення діяльності Постійного Представника Президента України в Конституційному Суді України покладалося на його персональний апарат, що створювався у структурі президентської Адміністрації [5].

27 липня 2007 року Указом Президента України «Про Представника Президента України у Конституційному Суді України» було внесено зміни в визначення нормативної основи статусу посади Постійного Представника Президента України у Конституційному Суді України, а саме з назви посади був виключений термін «Постійний» Представник та були розширені завдання його діяльності.

В період з 2010 року до 2013 року Представником Президента України у Конституційному Суді України за посадою був один із перших заступників глави президентської Адміністрації.

На сьогодні, за Указом Президента України № 667/2007 Представник Президента України у Конституційному Суді України є особою, яка уповноважується Президентом України представляти на постійній основі у Конституційному Суді України Президента України як суб'єкта права на конституційне подання, брати участь у конституційному провадженні [9].

Представник Президента України у Конституційному Суді України у своїй діяльності керується Конституцією України та законами України, актами і дорученнями Президента України, актами Кабінету Міністрів України, Регламентом Конституційного Суду України, розпорядженнями Глави Офісу Президента України, а також Положенням про Представника Президента України у Конституційному Суді України [9].

Указом Президента України № 667/2007 визначається, що Представник Президента України у Конституційному Суді України координує підготовку проектів конституційних подань Президента України до Конституційного Суду України, відповідних документів та матеріалів, що підлягають розгляду Конституційним Судом України; вчиняє як представник суб'єкта права на конституційне подання та учасник конституційного

провадження всі дії, передбачені Законом України «Про Конституційний Суд України» [7] та Регламентом Конституційного Суду України [10]; вносить за дорученням Президента України зміни та уточнення до конституційних подань, внесених до Конституційного Суду України Президентом України, позиції глави держави щодо конституційних подань інших суб'єктів права на конституційне подання, в тому числі під час розгляду справ Конституційним Судом України; координує діяльність інших представників Президента України, визначених для участі в конституційному провадженні у конкретних справах, що розглядаються Конституційним Судом України; інформує Президента України про хід та результати розгляду справ у Конституційному Суді України, в разі потреби подає Президентові України пропозиції щодо забезпечення виконання рішень Конституційного Суду України; бере за дорученням Президента України участь у розробленні та правовій експертизі проектів нормативно-правових актів, в опрацюванні інших документів; здійснює за дорученням Президента України інші повноваження.

Представник Президента України у Конституційному Суді України для здійснення своїх повноважень має право в установленому законом порядку взаємодіяти з відповідними посадовими особами Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Верховного Суду України, інших органів державної влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим та їх апаратами, а також з органами місцевого самоврядування, установами та організаціями. Має право брати участь в обговоренні питань, які розглядаються на засіданнях Кабінету Міністрів України, урядових комітетів, постійних та тимчасових робочих органів, а також консультативно-дорадчих та інших органів, утворених Кабінетом Міністрів України, у зв'язку з підготовкою пропозицій щодо внесення Президентом України до Конституційного Суду України конституційних подань [9]. Має право запитувати та одержувати необхідні для здійснення своїх повноважень матеріали і відомості від органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування. Також має право ініціювати створення експертних та робочих груп для підготовки узгоджених пропозицій, вклю-

чення до їх складу працівників Офісу Президента України, представників інших допоміжних органів і служб, утворених Президентом України, вчених, фахівців. Брати участь у нарадах, конференціях, круглих столах та інших заходах з питань, що стосуються конституційного судочинства, вносити пропозиції та погоджувати кандидатури осіб, які представлятимуть позицію Президента України на пленарних засіданнях Конституційного Суду України. Для здійснення вище перерахованих повноважень має право користуватись інформаційними базами даних Офісу Президента України, державними, в тому числі урядовими, системами зв'язку і комунікаціями, а також іншими технічними засобами [9].

Організаційне, інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності Представника Президента України у Конституційному Суді України здійснює Офіс Президента України відповідно до Указу Президента України «Про Представника Президента України у Конституційному Суді України» [9] та Указу Президента України «Про Положення про Офіс Президента України» [8].

Представник Президента України у Конституційному Суді України призначається та звільняється від виконання обов'язків Президентом України.

Володіння державною мовою та необхідність мати вищу юридичну освіту слугують критеріями відбору кандидатів на посаду Представника Президента України у Конституційному Суді України.

Представник Президента України у Конституційному Суді України є посадовою особою, яка забезпечує верховенство права та баланс між виконавчою та судовою гілками влади, реалізує інститут процесуального представництва в конституційному судочинстві (через донесення до органу конституційної юрисдикції офіційної позиції вищих органів державної влади з метою прийняття Конституційним Судом України обґрунтованого рішення).

Посада представника Президента в Конституційному Суді є інституцією що функціонує в конституційному праві багатьох європейських країн незалежно від конкретно встановленої

форми правління та займає важливе місце в державному механізмі функціонування інституту глави держави. В різних країнах під главою держави може розумітися не тільки президент або монарх, але також і колегіальний орган, який зазвичай наділяється певним обсягом представницьких, нормотворчих, установчо-номінаційних і контрольних повноважень. Ефективна реалізація таких повноважень вимагає формування спеціального апарату глави держави, призначеного здійснювати комплексне забезпечення діяльності глави держави [2].

В Україні посада Представника Президента України у Конституційному Суді України відноситься до структури Офісу Президента України. Офіс Президента України на сьогодні являє собою дієвий механізм забезпечення діяльності глави держави з досить широкими повноваженнями та розвиненою організаційною структурою, яка бере участь у виробленні, реалізації та контролі реалізації державної політики.

Для розуміння функціонування інституції представників Президента в різних політичних системах розглянемо приклади інституцій Президента на прикладі організації та діяльності Адміністрації Республіки Казахстан, інституту апарату глави держави Республіки Польща та Канцелярії Федерального президента Федеративної Республіки Німеччини.

Організація діяльності Адміністрації Президента Республіки Казахстан, порядок формування, повноваження і структура мають високий рівень правової регламентації, що комплексно визначено на конституційному, законодавчому та підзаконному рівнях. Напрямки діяльності Адміністрації Президента Республіки Казахстан полягають в забезпеченні діяльності глави держави, своєчасному і повному інформуванні Президента про стан справ в країні, безумовному і вичерпному виконанні рішень Президента та контролі за їх виконанням [2].

Положення про Адміністрацію Президента Республіки Казахстан від 11 березня 2008 року Указу № 552 [4] забезпечує досить докладну впорядковану правову визначеність статусу і компетенції Адміністрації Президента Республіки Казахстан і її керівних посадових осіб. Положенням визначено, що саме Адміністрація Президента Республіки Казахстан повинна забез-

печувати взаємне функціонування всіх гілок влади, тобто слугувати як головний елемент в системі стримувань і противаг.

Апарат Адміністрації Президента Республіки Казахстан відносно Конституційної Ради Республіки Казахстан виконує функції, щодо забезпечення взаємодії Президента Республіки Казахстан та Конституційної Ради Республіки Казахстан, а також здійснює підготовку заперечень Голови держави на рішення Конституційної Ради відповідно до випадків, що визначені в Конституції Республіки Казахстан [4].

Адміністрація Президента Республіки Казахстан є прикладом апарату глави держави, який, незважаючи на президентську форму правління і суттєві владні повноваження, зосереджує свою діяльність переважно на експертно-аналітичній роботі, підготовці відповідних пропозицій і організаційному забезпеченню. В цілому побудова Адміністрації Президента Республіки Казахстан характеризується детальною правовою регламентацією її організації, орієнтацією діяльності, перш за все, на забезпечення виконання повноважень глави держави і відносній обмеженості владних повноважень в умовах президентської форми правління [2].

Інститут апарату глави держави в Республіці Польща, безпосередньо закріплений на конституційному рівні. Стаття 143 Конституції Республіки Польщі [3] не обмежується лише посиленням на формування главою держави свого апарату, а фіксує статус Канцелярії Президента Республіки Польща як допоміжного органу глави держави. На рівні із цим, Конституція Польщі прямо не передбачає самого права глави держави на формування інших допоміжних органів, а тому його Канцелярія може розглядатись як основний допоміжний орган глави держави [1].

В якості особливостей конституційно-правового регулювання організації та діяльності Канцелярії Президента Польщі, перш за все, варто означити закріплення його вихідних засад в статті 143 Конституції Республіки Польща [3], якою передбачено, що Президент затверджує Статут його Канцелярії, а також призначає і звільняє Начальника Канцелярії Президента Республіки Польща. Основним і єдиним правовим актом з пи-

тань організації апарату глави держави у Республіці Польща є Статут Канцелярії Президента Польщі, затверджений Наказом Президента Республіки Польща. Наведені конституційні положення, що закріплені в Конституції Республіки Польщі є традиційними в організації діяльності кожного апарату глави держави незалежно від їх конституційного визначення [1].

Канцелярія Президента Республіки Польщі, як допоміжний орган при Президентові Республіки Польщі здійснює баланс між виконавчою гілкою влади та судовою гілкою влади, а також готує вмотивоване подання Президента до Конституційного Трибуналу Республіки Польща щодо відповідності Конституції законопроектів Сейму.

Канцелярія Президента Республіки Польща є важливим інститутом, який забезпечує ефективну роботу Президента Республіки Польща. Вона виконує функції допоміжного органу, надаючи широкий спектр послуг, необхідних для реалізації президентських повноважень. Канцелярія здійснює завдання, щодо організаційного забезпечення діяльності Президента Республіки Польща (складає розклад зустрічей, координує роботу різних служб, займається підготовкою необхідних документів), комунікаційного забезпечення (взаємодіє з засобами масової інформації, займається підготовкою прес-конференцій та виступів), а також здійснює аналітичну роботу, щодо збору і аналізу інформації з різних сфер державного функціонування [3]. Канцелярія Президента є незамінним помічником глави держави. Вона дозволяє Президенту зосередитися на стратегічних завданнях, делегувавши поточні питання своїм співробітникам. Ефективна робота Канцелярії сприяє підвищенню ефективності діяльності Президента та зміцненню його авторитету.

Розглядаючи питання представлення президента в конституційному судочинстві доцільним є розгляд взаємодії допоміжного органу при Президенті Республіки Польща Канцелярії та Президента в контексті їх взаємодії з Конституційним Трибуналом Республіки Польща.

По-перше взаємодія цих інституцій полягає в перевірці конституційності. Тобто, Президент Республіки Польща, за рекомендацією своєї Канцелярії, може звернутися до Конститу-

ційного Трибуналу з проханням перевірити відповідність закону або підзаконного акту відповідно до Конституції Республіки Польща. В свою чергу Конституційний Трибунал може здійснювати перевірку законів та інших нормативних актів, які були підписані Президентом.

По-друге взаємодія, що пов'язана з аналізуванням рішень Конституційного Трибуналу Республіки Польща. Канцелярія готує аналітичні матеріали щодо рішень Конституційного Трибуналу, які допомагають Президенту приймати зважені рішення та формувати свою політичну позицію.

По-третє, взаємодія щодо координації дій. Канцелярія координує дії Президента з іншими державними органами, зокрема з парламентом, у випадках, коли рішення Конституційного Трибуналу мають вплив на законодавство.

По-четверте, Президент може звернутися до Конституційного Трибуналу з проханням висловити свою думку щодо конкретного питання, пов'язаного з конституційністю.

По-п'яте, взаємодія щодо оскарження рішень. Тобто, розуміється взаємодія в деяких випадках, коли Президент може оскаржити рішення Конституційного Трибуналу у вищих інстанціях, якщо вважає, що вони суперечать Конституції.

Взаємодія між Канцелярією Президента Республіки Польща та Конституційним Трибуналом Республіки Польща має важливе значення для забезпечення верховенства права та стабільності політичної системи. Завдяки цій взаємодії забезпечується дотримання Конституції Республіки Польща, саме Конституційний Трибунал гарантує, що всі закони та інші нормативні акти відповідають вищим законам держави; посилюється контроль за законодавчою діяльністю, коли Президент, завдяки можливості звертатися до Конституційного Трибуналу, може впливати на якість законодавства; зміцнюється взаємодія між різними гілками влади, що сприяє більш ефективній роботі державних органів [3].

Канцелярія Федерального президента Федеративної Республіки Німеччина є одним з типових прикладів апарату глави держави в країнах з парламентською формою правління. Відмінною особливістю інституту апарату глави держави в Федера-

тивній Республіці Німеччина є його відносно незначна роль в реалізації державної влади, що прямо обумовлено конституційно-правовим статусом Федерального президента, компетенція якого, згідно зі статтями 59 та 60 Конституції Федеративної Республіки Німеччина від 23 травня 1949 року [6], обмежується переважно відповідними кадровими призначеннями та представництвом держави в міжнародно-правових відносинах. Звідси і діяльність Канцелярії Федерального президента Федеративної Республіки Німеччина в першу чергу націлена на консультування та інформування глави держави, підготовку проєктів нормативно-правових актів і виступів, а також забезпечення виконання його рішень. Канцелярія Федерального президента є основним допоміжним органом загальної компетенції щодо забезпечення всіх, в тому числі і нормативно не визначених, напрямків діяльності Федерального президента Федеративної Республіки Німеччина, зокрема щодо підтримки взаємодії глави держави з іншими державними органами та громадськими інститутами [2].

Канцелярія Федерального президента Федеративної Республіки Німеччина не має важелів самостійного впливу на діяльність центральних органів державної влади, лише забезпечуючи представництво глави держави шляхом доведення його позиції і отримання необхідних відомостей [2].

Канцелярія Федерального президента Федеративної Республіки Німеччина, так само як і інші допоміжні органи при президентах країн Європи, здійснює взаємодію з Федеральним Конституційним Судом Німеччини (Bundesverfassungsgericht).

Взаємодія між цими двома інститутами відбувається через різні механізми, до яких належить контроль за додержанням конституційності (Канцелярія Федерального президента Федеративної Республіки Німеччина готує законопроекти, які потім передаються на розгляд Федеральному Конституційному Суду Німеччини, в свою чергу Федеральний Конституційний Суд Німеччини має право перевіряти ці закони на відповідність Конституції Німеччини і скасовувати їх, якщо вони суперечать Основному закону); попередні запити (перед прийняттям важливих рішень існує можливість звернення до Федерального

Конституційного Суду Німеччини з проханням висловити свою думку щодо конституційності запланованих дій). Також в разі конфлікту компетенцій чи виникненні суперечок між федеральними землями або між федеральним урядом і землями, ці спори можуть бути передані на розгляд Федерального Конституційного Суду Німеччини [6].

Взаємодія між Федеральним Конституційним Судом Німеччини і Канцелярією Федерального президента Федеративної Республіки Німеччина є важливою для забезпечення верховенства права і захисту демократичних цінностей у Німеччині. Суд діє як елемент стримування виконавчої влади, запобігаючи її свавілля. Взаємодія між цими інституціями сприяє розвитку правової системи і зміцненню довіри громадян до державних інститутів.

Висновок: Розглянувши приклади взаємодії допоміжних органів при президентах з судами конституційної юрисдикції в різних країнах можна зробити висновок, що всі вище зазначені інституції є елементами в системі стримувань і противаг між виконавчою та судовою гілками влади для збалансованого розвитку правових систем і зміцненню держав.

Тому посада Представника Президента України у Конституційному Суді України є важливим елементом системи стримувань і противаг у державі, оскільки забезпечує представництво Президента України в Конституційному Суді України, розробляє та подає конституційні подання до Конституційного Суду України від імені Президента України, безпосередньо бере участь у розгляді справ у Конституційному Суді України, захищає позиції Президента України, систематично проводить аналіз чинного законодавства на предмет відповідності Конституції України та регулярно інформує Президента України про діяльність та результати розгляду справ в Конституційному Суді України.

Наявність Представника Президента України у Конституційному Суді України має важливе значення для кожного громадянина України, оскільки в конституційному судочинстві він сприяє захисту конституційних прав і свобод громадян, підвищує рівень прозорості та підзвітності державної влади та сприяє стабільності та передбачуваності правової системи.

Список використаних джерел:

1. Зозуля О. І. Особливості конституційно-правового статусу Канцелярії Президента Республіки Польща. *Форум права*. 2015. № 3. С. 85–91. URL: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1145871>
2. Тарасенко Я. Е. Офіс Президента України, консультативні, дорадчі та інші органи і служби при Президентові України: магістерська робота спец. 281. Полтавський ун-т економіки і торгівлі. 2021. 73 с. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/10885>
3. Конституція Польської Республіки. Передмова В. Шаповала. *Центр політико-правових реформ*. Київ. 2018. С. 15–80. URL: <https://pravo.org.ua/books/konstytutsiya-polskojyi-respubliky>
4. Про затвердження Положення про Адміністрацію Президента Республіки Казахстан: Указ № 552 від 11 березня 2008 р. (з доповненням станом на 18.03.2025 р.). URL: https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=30167498&show_di=1&pos=12; - 58#pos=12; - 58
5. Костюк О. С. Еволюція конституційно-правового статусу представників Президента України. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2024. Вип. 46. С. 410–432. URL: <https://dbmsjournal.com/2023/12/04/410>
6. Основний закон Федеративної Республіки Німеччина: від 23.05.1949 р. (зі змінами 19.12.2022 р.) *Німецький Бундестаг*. Берлін. 2024. 148 с. URL: https://www.bundestag.de/resource/blob/1033364/ea61281e39aaac743a3025aba57cbcd2/grundgesetz_uk.pdf
7. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 р. № 2136-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017, № 35, ст.376. (поточна редакція 20.08.2023, підстава № 3277-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
8. Про Положення про Офіс Президента України: Указ Президента України від 25.06.2019 р. № 436/2019. *Офіційний вісник Президента України*. 2019. № 14, ст. 366. Дата оновлення 03.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436/2019#Text>
9. Про Представника Президента України у Конституційному Суді України: Указ Президента України від 27.07.2007 р. № 667/2007 (поточна редакція від 16.01.2013). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667/2007#Text>
10. Про Регламент Конституційного Суду України: Постанова Конституційного Суду України від 22.02.2018 р. № 1-пс/2018. (поточна редакція від 09.04.2024 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001710-18#Text>
11. Про структуру Адміністрації Президента України: Указ Президента України від 14.12.1996 р. № 1221/96. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1221/96#Text>

REFERENCES :

1. Zozulia O. I. (2015). Osoblyvosti konstytutsiino-pravovoho statusu Kantseliarii Prezydenta Respubliki Polshcha. *Forum prava*. № 3. <http://doi.org/10.5281/zenodo.1145871>
2. Tarasenko Ya. E. (2021). Ofis Prezydenta Ukrainy, konsultatyvni, doradchi ta inshi orhany i sluzhby pry Prezydentovi Ukrainy: Candidate's thesis: 281. Poltavskiyi un-t ekonomiky i torhivli. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/10885>
3. Konstytutsiia Polskoi Respubliki. Peredmova V. Shapovala. (2018). Tsentr polityko-pravovykh reform. Kyiv. URL: <https://pravo.org.ua/books/konstytutsiya-polskoyi-respubliki>
4. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Administratsiiu Prezydenta Respubliki Kazakhstan: Ukaz № 552 vid 11 bereznia 2008 r. (z dopovnenniam stanom na 18.03.2025 r.). URL: https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=30167498&show_di=1&pos=12; – 58#pos=12; – 58
5. Kostiuk O. S (2024). Evoliutsiia konstytutsiino-pravovoho statusu predstavnykiv Prezydenta Ukrainy. *Derzhavne budivnytstvo ta mistseve samovriaduvannia*. Issue. 46. URL: <https://dbmsjournal.com/2023/12/04/410>
6. Osnovnyi zakon Federativnoi Respubliki Nimechchyna: vid 23.05.1949 r. (zi zminamy 19.12.2022 r.) Nimetskyi Bundestah. Berlin. 2024. URL: https://www.bundestag.de/resource/blob/1033364/ea61281e39aaac743a3025aba57cbcd2/grundgesetz_uk.pdf
7. Pro Konstytutsiinyi Sud Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 13.07.2017 r. № 2136-VIII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2017, № 35, art.376. (potochna redaktsiia 20.08.2023, pidstava № 3277-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136–19#Text>
8. Pro Polozhennia pro Ofis Prezydenta Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 25.06.2019 r. № 436/2019. *Ofitsiinyi visnyk Prezydenta Ukrainy*. 2019. № 14, art. 366. Data onovlennia 03.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436/2019#Text>
9. Pro Predstavnyka Prezydenta Ukrainy u Konstytutsiinomu Sudi Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 27.07.2007 r. № 667/2007 (potochna redaktsiia vid 16.01.2013). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667/2007#Text>
10. Pro Rehlament Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy: Postanova Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy vid 22.02.2018 r. № 1-ps/2018. (potochna redaktsiia vid 09.04.2024 r.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001710-18#Text>
11. Pro strukturu Administratsii Prezydenta Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 14.12.1996 r. № 1221/96. *Ofitsiinyi veb-portal Verkhovnoi Rady Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1221/96#Text>

T. V. Steshenko, O. S. Kostyuk

Representative of the President of Ukraine in the Constitutional Court of Ukraine: Legal Regulation of Organisation and Activities, Foreign Experience of Functioning of the Institutional of Representatives of the Head of State

***Abstract.** The article analyses the historical development of the position of the Representative of the President of Ukraine in the Constitutional Court of Ukraine, the legal definition and legal status of his activities.*

The article examines the institutions representing presidents in constitutional proceedings on the examples of Kazakhstan, Poland and Germany.

The author establishes the importance of the position of the Representative of the President of Ukraine in the Constitutional Court of Ukraine as an important link in the system of checks and balances ensuring a balance between the executive branch and the judiciary. The President's representative in the Constitutional Court plays an important role in ensuring the rule of law, protecting the constitutional order and stability of the state. Its activities are aimed at harmonising relations between different branches of government and ensuring the effective functioning of the state mechanism.

The issues of organisation and functioning of the Presidential Administration of Ukraine, certain auxiliary structures of the Head of State, positions of representatives of the President of Ukraine, including the position of the Representative of the President of Ukraine in the Constitutional Court of Ukraine, attract the attention of constitutionalists, political scientists and specialists in the field of public administration. However, it was determined that no specialised studies of the status and role of the Representative of the President of Ukraine in the Constitutional Court of Ukraine in the mechanism of functioning of the institution of the President of Ukraine and separation of powers have been conducted.

In this regard, it is relevant to study the status and role of the Representative of the President of Ukraine in the Constitutional Court of Ukraine, as this official figure ensures a balance between different branches of power. The role of this representative goes far beyond mere participation in litigation. The representative of the President of Ukraine in the Constitutional Court of Ukraine protects presidential initiatives, exercises control over the constitutional process, ensures effective interaction between the President of Ukraine and the Constitutional

Court of Ukraine, ensures the representation of the President of Ukraine in the Constitutional Court of Ukraine, develops and submits constitutional submissions to the Constitutional Court of Ukraine on behalf of the President of Ukraine, directly participates in the consideration of cases in the Constitutional Court of Ukraine, systematically analyses current legislation for compliance with the Constitution of Ukraine and regularly informs the President of Ukraine on the activities and results of the consideration of cases by the Constitutional Court of Ukraine.

The presence of the Representative of the President of Ukraine in the Constitutional Court of Ukraine is important for every citizen of Ukraine, as in constitutional proceedings he or she contributes to the protection of constitutional rights and freedoms of citizens, increases the level of transparency and accountability of state power, and promotes stability and predictability of the legal system.

Keywords: *Representative of the President of Ukraine in the Constitutional Court of Ukraine, Constitutional Court of Ukraine, Office of the President of Ukraine, participation in the constitutional process.*